

Súd: Správny súd v Košiciach
Spisová značka: KE-6S/165/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7019200805
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 03. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Pavol Tkáč
ECLI: ECLI:SK:SpSKE:2024:7019200805.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Správny súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Pavla Tkáča a členov senátu JUDr. Andrey Darákovovej a Mgr. Romana Die (sudca spravodajca), v právnej veci žalobkyne: A. B. C., nar. XX.XX.XXXX, D. E. XX, XXX XX F., pr. zast. JUDr. Dušan Hudák, advokát, Štúrova č. 20, 040 01 Košice, IČO: 31 948 855, proti žalovanému: Mesto Košice, Tr. SNP č. 48/A, Košice, za účasti: G. A. H. C., I., J. XXX, XXX XX J., v konaní o správnej žalobe proti rozhodnutiu žalovaného č. MK/A/2019/18428 zo dňa 30.08.2019, takto

rozhodol:

- I. Z r u š u j e rozhodnutie žalovaného Mesta Košice č. MK/A/2019/18428 zo dňa 30.08.2019.
- II. Žalobkyni p r i z n á v a voči žalovanému nárok na úplnú náhradu dôvodne vynaložených trov konania.
- III. Ďalšiemu účastníkovi konania p r i z n á v a voči žalovanému nárok na náhradu trov konania, ktoré mu vznikli v súvislosti s plnením povinností, ktoré mu uložil správny súd.

odôvodnenie:

I.

1. Správnu žalobou doručenu pôvodne Krajskému súdu v Košiciach dňa 16.10.2019 sa žalobkyňa domáhala súdneho prieskumu rozhodnutia vydaného žalovaným pod č. MK/A/2019/18428 zo dňa 30.08.2019 (ďalej aj ako „napadnuté rozhodnutie“), ktorým žalovaný zrušil rozhodnutie riaditeľa Základnej školy Hroncova 23, 040 01 Košice č. Hr 328/2019 zo dňa 01.08.2019 a nahradil ho novým rozhodnutím, ktorým dieťa D. C., nar. XX.XX.XXXX, prijal na základné vzdelávanie na Základnú školu, Hroncova 23, Košice. Žalobkyňa navrhla napadnuté rozhodnutie zrušiť, vec vrátiť správnomu orgánu na ďalšie konanie a priznať jej úplnú náhradu trov konania.

2. Podľa § 1 písm. c) a § 3 ods. 1 a 3 písm. c) zákona č. 151/2022 Z. z. o zriadení správnych súdov a o zmene a doplnení niektorých zákonov, s účinnosťou od 01.06.2023 prešla právomoc výkonu správneho súdnictva z Krajského súdu v Košiciach a Krajského súdu v Prešove na Správny súd v Košiciach (ďalej len ako „správny súd“). Z uvedeného dôvodu bolo rozhodovanie o predmetnej správnej žalobe žalobkyne, v zmysle rozvrhu práce Správneho súdu v Košiciach na rok 2023 v jeho znení účinnom od 01.06.2023 vrátane jeho dodatkov, pridelené náhodným výberom senátu správneho súdu „6S“, ktorý sa v tejto veci stal zákonným sudcom.

II.

Priebeh administratívneho konania

3. Dňa 04.07.2019 bol Základnej škole Hroncova 23, 040 01 Košice (ďalej len ako „ZŠ Hroncova“) doručený dotazník k zápisu žiaka (maloletého D. C., ďalej len ako „maloletý R. G.“) do 5. ročníka základnej školy, podľa jeho obsahu vyplnený ďalším účastníkom konania G. A. H. C., I. (ďalej len ako „G. C.“) ako otcom maloletého R. G. Z obsahu dotazníka vyplynulo, že nebol podpísaný žalobkyňou, teda matkou maloletého. Na základe uvedeného bolo obom rodičom zo strany ZŠ Hroncova doručené oznámenie o začatí správneho konania s tým, že sa k tomuto konaniu môžu vyjadriť. Žalobkyňa poskytla ZŠ Hroncova svoje písomné vyjadrenie, v ktorom vyjadrila svoj nesúhlas s prestupom jej maloletého syna, ktorý v tom čase navštevoval Základnú školu Kežmarská 30, Košice, v ktorej bol podľa jej slov dobre adaptovaný a spokojný. Poukázala na svoje právo rodiča rozhodovať o podstatných veciach svojho syna a v tejto súvislosti poukázala na Vyjadrenie Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR (ďalej len ako „ministerstvo“) vo veci poskytovania informácií a vyžadovania súhlasu s poskytovaním odbornej intervencie rodičov detí č. 2013-15642/42353:1-914 zo dňa 10.11.2013, ktoré predložila ako prílohu svojho vyjadrenia. Mala za to, že v prípade rozhodovania rodičov o voľbe základnej školy ide o podstatnú vec súvisiacu s výkonom rodičovských práv a povinností, čo je podľa žalobkyne potvrdené aj v rozhodnutí Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 7CoP/108/2018 zo dňa 22.06.2018, kde súd neodkladným opatrením nahradil súhlas rodiča so zápisom maloletého dieťaťa do materskej školy.

4. Po vyjadrení žalobkyne riaditeľ ZŠ Hroncova rozhodnutím č. Hr 328/2019-005 zo dňa 01.08.2019 rozhodol o neprijatí maloletého R. G. na základné vzdelávanie z dôvodu nesúhlasu matky. Proti rozhodnutiu riaditeľa školy podal G. C. odvolanie, v ktorom uvádzal dôvody zmeny základnej školy, najmä ranné dochádzanie a neexistencia klubu detí. Mal za to, že § 35 Zákona o rodine je potrebné posudzovať podľa okolností daného prípadu a že za podstatnú záležitosť sa považuje len príprava na budúce povolanie, ktorá začína až štúdiom na strednej škole a nie na základnej škole.

III.

Napadnuté rozhodnutie

5. Žalovaný v napadnutom rozhodnutí po zhrnutí skutkového stavu a citácii vybraných zákonných ustanovení konštatoval nesprávny spôsob doručenia rozhodnutia riaditeľa školy žalobkyňi a absenciu posúdenia a vyhodnotenia dôvodov uvedených v nesúhlasnom stanovisku žalobkyne v odvolaní napadnutom rozhodnutí riaditeľa školy. V súvislosti s vyjadrením ministerstva a rozhodnutím Krajského súdu v Košiciach, na ktoré poukázala žalobkyňa, žalovaný uviedol, že v predmetnom prípade ide o inú právnu situáciu v porovnaní s obsahom vyjadrenia ministerstva a rozhodnutím Krajského súdu v Košiciach. Poukazujúc na ust. § 35 Zákona o rodine by sa rodičia maloletého dieťaťa mali o podstatných veciach súvisiacich s výkonom rodičovských práv a povinností dohodnúť, ak sa nedohodnú, rozhodne na návrh súd s tým, že medzi podstatné veci súvisiace s výkonom rodičovských práv a povinností zákon uvádza aj prípravu na budúce povolanie. V tejto súvislosti konštatoval, že k dohode rodičov nedošlo a návrh na súd podaný nebol. Žalovaný sa stotožnil s dôvodmi uvádzanými v odvolaní, čo odôvodnil tým, že žalobkyňa má trvalý pobyt v Košiciach, prestup sa realizuje v rámci škôl v Košiciach, obe školy sú kvalitatívne porovnateľné, skrátenie dĺžky ranného cestovania do školy je v najlepšom záujme dieťaťa, prestupy detí zo školy na školu sú pomerne bežné, primerane rozumovo a citovo založené dieťa na 2. stupni základnej školy by nemalo mať problém s adaptáciou na nové prostredie a zároveň prestup na novú školu vytvára podnety na vytvorenie nových vzťahov bez straty pôvodných. Na základe uvedeného žalovaný zrušil rozhodnutie riaditeľa školy a nahradil ho novým rozhodnutím.

IV.

Správna žaloba

6. Žalobkyňa podanou správnu žalobou iniciovala súdny prieskum napadnutého rozhodnutia žalovaného. Úvodom v krátkosti zhrnula skutkový stav a poukázala na relevantnú právnu úpravu, medzi inými, najmä na ust. § 35 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len ako „Zákon o rodine“), § 27 ods. 2 a ods. 3 zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len ako „Školský zákon“) a § 56 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (ďalej len ako „Správny poriadok“). Mala za to, že žalovaný sa neriadil uvedenými zákonnými ustanoveniami, na základe čoho je napadnuté rozhodnutie nezákonné. Podľa žalobkyne malo dôjsť v konaní k zásadnému porušeniu jej práv ako účastníčky konania, keďže odvolanie jej nikdy nebolo doručené a o jeho existencii sa dozvedela až z odôvodnenia napadnutého

rozhodnutia. Nemohla tak reagovať na odvolacie námietky, čoho výsledkom bolo pre ňu prekvapivé rozhodnutie, proti ktorému už nemohla podať opravný prostriedok. Prijatie maloletého R. G. na ZŠ Hroncova napriek jej odôvodnenému nesúhlasu je v rozpore s ust. § 35 Zákona o rodine a § 27 ods. 2 a ods. 3 Školského zákona. Z obsahu uvedených ustanovení jednoznačne vyplýva, že aj základné vzdelanie je potrebné vnímať ako prípravu na budúce povolanie, a teda za podstatnú vec súvisiacu s výkonom rodičovských práv, kde je nevyhnutný súhlas oboch rodičov a riešenie nezhody je zverené do právomoci súdom a nie správnym orgánom. Žalovaný podľa žalobkyne bez bližšieho odôvodnenia dospel k opačnému záveru a tento záver žiadnym spôsobom neodôvodnil. Samotné poukázanie na záujem maloletého nemôže založiť právomoc správneho orgánu posúdiť otázku vyhradenú súdom. Žalobkyni sa napadnuté rozhodnutie javí ako arbitrárne a svojvoľné a tak aj nezákonné. Žalovaný ignorovaním nesúhlasu žalobkyne rozhodol o podstatnej otázke výkonu rodičovských práv, o ktorej má právomoc rozhodovať len súd. Žalovaný žiadnym relevantným spôsobom neodôvodnil v čom vidí pre maloletého prínos vyplývajúci zo zmeny základnej školy napriek nesúhlasu matky a zákonnej úprave, obmedzil sa len na zohľadnenie rannej dopravy v rámci mesta. Žalovaný tým, že žalobkyni nedoručil odvolanie a neumožnil jej vyjadriť sa k nemu, nemohol mať dostatok podkladov pre rozhodnutie, na základe ktorých by mohol zistiť skutočný stav veci, ako mu to ukladá správny poriadok. Žalobkyňa záverom vyjadrila presvedčenie, že na základe komunikácie s otcom maloletého, má ísť v danom prípade len o dočasné riešenie, čo tiež nie je v záujme dieťaťa a napadnuté rozhodnutie navrhla zrušiť, vec vrátiť správnemu orgánu na ďalšie konanie a priznať jej úplnú náhradu trov konania.

V.

Vyjadrenia účastníkov konania

7. K podanej správnej žalobe sa vyjadril žalovaný, ktorý vo svojom vyjadrení zo dňa 28.04.2020 uviedol, že posúdil vo vzájomnej súvislosti dôvody uvádzané v odôvodnení rozhodnutia o neprijatí dieťaťa na základné vzdelávanie, dôvody uvedené vo vyjadrení matky dieťaťa, ako aj dôvody uvádzané v odvolaní, vzhľadom na najlepší záujem maloletého dieťaťa, pričom vyhodnotil dôvody uvedené v odvolaní ako skutočnosti s primeraným skutkovým významom, ktoré boli dôvodom na zrušenie rozhodnutia a vydanie nového rozhodnutia. Mal za to, že v konaní postupoval v súlade so správnym poriadkom a správnu žalobu navrhol zamietnuť.

8. K správnej žalobe sa po výzve súdu vyjadril aj G. C., ktorý vo svojom vyjadrení zo dňa 17.08.2020 uviedol, že maloletý R. G. v súčasnosti navštevuje ZŠ Hroncova s výborným prospechom a je tam adaptovaný s pevnými väzbami na spolužiakov. Po zmene školy dochádza k úspore času pri dochádzaní a škola je v tesnej blízkosti pracoviska oboch rodičov. Poukázal na rozhodnutie Krajského súdu v Trnave sp. zn. 25CoP/44/2015 zo dňa 01.12.2015, podľa ktorého významnou záležitosťou pri výkone rodičovskej zodpovednosti je i výber základnej školy pre dieťa, či však ide o podstatnú záležitosť v zmysle § 35 Zákona o rodine je potrebné posudzovať podľa okolností konkrétneho prípadu. Ak by zákonodarca mal zámer, aby za podstatnú vec bol priamo považovaný celý priebeh vzdelávania dieťaťa a nielen až príprava na budúce povolanie, bol by takto rozširujúco koncipoval aj predmetné ust. § 35 Zákona o rodine. Za podstatnú záležitosť sa považuje len príprava na budúce povolanie, ktorá začína až štúdiom na strednej škole. V tejto súvislosti poukázal na ust. § 4 ods. 1 zákona č. 600/2003 Z. z. o prídavku na dieťa. V danej veci podľa G. C. nie je zmena základnej školy, ku ktorej už aj reálne došlo, podstatnou otázkou, pri ktorej by sa v prípade nezhody mali rodičia obrátiť na súd. Vzhľadom na uvedené označil podanú správnu žalobu za nedôvodnú.

9. Na vyjadrenie G. C. reagovala žalobkyňa replikou zo dňa 10.01.2022, v ktorej opísala svoj pohľad na pôsobenie maloletého R. G. na Základnej škole Kežmarská 30, Košice, kde bol podľa nej veľmi dobre adaptovaný, darilo sa mu tam a mal tam veľa priateľov. V ďalšom texte spochybnila tvrdenia G. C. ohľadne pevných väzieb maloletého R. G. na ZŠ Hroncova, výhod spojených s tým, že ZŠ Hroncova sa nachádza v blízkosti pracoviska oboch rodičov, zlepšení podmienok pri dochádzaní do školy a poukázala na skutočnosť, že maloletý R. G. po skončení vyučovania nenavštevuje školský klub, ale čaká odchod vlaku do Obišoviec. Opätovne poukázala na nesprávny procesný postup žalovaného, ktorý jej nedoručil odvolanie a nemohla sa k tomuto odvolaniu vyjadriť. Rozhodnutie Krajského súdu v Trnave, na ktoré poukázal G. C. označila za ojedinelé s tým, že ak by aj súd súhlasil s názorom v ňom uvedenom, bolo úlohou žalovaného skúmať a vyhodnotiť okolnosti daného prípadu, či sa jedná o tak výnimočný prípad, že v danom prípade sa nevyžaduje súhlas druhého rodiča.

10. K replike žalobkyne sa písomným podaním zo dňa 27.10.2020 vyjadril G. C., ktorý opísal situáciu v rodine vedúcu k tomu, že maloleté deti boli dočasne zverené do jeho osobnej starostlivosti. V ďalšej časti vyjadrenia uviedol tvrdenia spochybňujúce tvrdenia žalobkyne o neadaptovaní sa maloletého R.G. na ZŠ Hroncova, časovej úspore pri dochádzaní do školy, blízkosti ZŠ Hroncova k pracovisku oboch rodičov a vytvorení miestnosti pre deti u svojho zamestnávateľa. Rozhodnutie Krajského súdu v Trnave nepovažoval za ojedinelé, keďže v ňom nie je uvedený odklon od konštantnej judikatúry a je v ňom vysvetlené chápanie danej judikatúry v súdnej praxi.

11. Žalobkyňa v záverečnom vyjadrení zo dňa 12.11.2020 uviedla, že argumenty a tvrdenia G. C. v jeho ostatnom vyjadrení idú nad rámec súdneho prieskumu v správnom súdnictve a mimo rámca žalobných bodov. Tieto tvrdenia budú predmetom dokazovania v konaní o úpravu práv a povinností k maloletým deťom, ktoré stále prebieha, preto by súd v konaní o správnej žalobe mal na ne prihliadať iba v nevyhnutnom rozsahu potrebnom na posúdenie zákonnosti napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré vydaniu tohto rozhodnutia predchádzalo.

VI.

Vyhlásenie rozsudku

12. Správny súd v konaní podľa § 177 a nasl. zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok (ďalej len ako „SSP“ alebo „Správny súdny poriadok“), preskúmal správnu žalobou napadnuté rozhodnutie žalovaného, ako aj postup, ktorý predchádzal jeho vydaniu a dospel k záveru, že správna žaloba je dôvodná.

13. Na základe uvedeného, keďže správny súd nezistil žiadny z dôvodov, pre ktorý by bolo v predmetnej veci nevyhnutné nariadiť pojednávanie v zmysle § 107 ods. 1 písm. a/ až e/ SSP, rozhodol v predmetnej veci bez nariadenia pojednávania (§ 107 ods. 2 SSP) postupom podľa § 137 ods. 4 SSP, na základe ktorého bolo v zákonnej lehote dňa 20.03.2024 oznámené na úradnej tabuli, ako aj na webovej stránke Správneho súdu v Košiciach, že rozsudok v tejto veci bude verejne vyhlásený dňa 26.03.2024 o 09.15 hod. v jeho pojednávacej miestnosti P1. Keďže boli splnené zákonné podmienky vyplývajúce z ust. § 137 ods. 3 veta druhá SSP, správny súd vyhlásil rozsudok dňa 26.03.2024 vyvesením jeho skráteného písomného vyhotovenia bez odôvodnenia na úradnej tabuli správneho súdu. Uvedeným rozsudkom správny súd zrušil rozhodnutie žalovaného Mesta Košice č. MK/A/2019/18428 zo dňa 30.08.2019, žalobkyňu priznal voči žalovanému nárok na úplnú náhradu dôvodne vynaložených trov konania a ďalšiemu účastníkovi konania priznal voči žalovanému nárok na náhradu trov konania, ktoré mu vznikli v súvislosti s plnením povinností, ktoré mu uložil správny súd.

VII.

Právne východiská

14. V súvislosti s plnením úloh správneho súdnictva v spojení so súdnym prieskumom napadnutého rozhodnutia a predmetnej správnej žaloby podanej žalobkyňou správny súd na tomto mieste poukazuje na príslušajúce ustanovenia Správneho súdneho poriadku, konkrétne na ustanovenia § 2, § 6 ods. 1, § 6 ods. 2 písm. a/, § 177 a nasl. SSP.

15. Podľa § 5 ods. 3 písm. a/ zákona č. 596/2003 Z. z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len ako „Zákon o štátnej správe v školstve“), riaditeľ základnej školy vykonáva štátnu správu v prvom stupni. Rozhoduje o prijatí žiaka do školy.

16. Podľa § 6 ods. 5 Zákona o štátnej správe v školstve, obec ako školský úrad vykonáva štátnu správu v druhom stupni vo veciach, v ktorých v prvom stupni rozhodol riaditeľ základnej školy, ktorej je príslušná obec zriaďovateľom (§ 5 ods. 3). Ak obec nie je školským úradom (§ 7), výkon štátnej správy v druhom stupni podľa tohto odseku a činnosti podľa odseku 8 písm. a), c) a d) zabezpečuje pre ňu regionálny úrad, ak § 38 ods. 5 neustanovuje inak.

17. Podľa § 38 ods. 4 Zákona o štátnej správe v školstve, na rozhodovanie podľa § 5 ods. 3 okrem pokarhania riaditeľom školy a pochvaly riaditeľom školy, § 5 ods. 4 okrem pokarhania riaditeľom školy, podmieneného vylúčenia a pochvaly riaditeľom školy, § 5 ods. 14, § 6 ods. 4 a 5, § 8 ods. 2 druhej vety,

§ 9 ods. 5, § 10 ods. 5, 6 a 9, § 14 ods. 4, ods. 6 písm. b), § 16 až 18 a § 37a sa vzťahuje všeobecný predpis o správnom konaní (Správny poriadok).

18. Podľa § 3 ods. 1 Správneho poriadku, správne orgány postupujú v konaní v súlade so zákonmi a inými právnymi predpismi. Sú povinné chrániť záujmy štátu a spoločnosti, práva a záujmy fyzických osôb a právnických osôb a dôsledne vyžadovať plnenie ich povinností.

19. Podľa § 3 ods. 2 prvá veta Správneho poriadku, správne orgány sú povinné postupovať v konaní v úzkej súčinnosti s účastníkmi konania, zúčastnenými osobami a inými osobami, ktorých sa konanie týka, a dať im vždy príležitosť, aby mohli svoje práva a záujmy účinne obhajovať, najmä sa vyjadriť k podkladu rozhodnutia, a uplatniť svoje návrhy.

20. Podľa § 47 ods. 3 Správneho poriadku, v odôvodnení rozhodnutia správny orgán uvedie, ktoré skutočnosti boli podkladom na rozhodnutie, akými úvahami bol vedený pri hodnotení dôkazov, ako použil správnu úvahu pri použití právnych predpisov, na základe ktorých rozhodoval, a ako sa vyrovnal s návrhmi a námietkami účastníkov konania a s ich vyjadreniami k podkladom rozhodnutia.

21. Podľa § 56 Správneho poriadku, správny orgán, ktorý napadnuté rozhodnutie vydal, upovedomí ostatných účastníkov konania o obsahu podaného odvolania, vyzve ich, aby sa k nemu vyjadrili, a podľa potreby doplní konanie vykonaním novonavrnutých dôkazov.

22. Podľa § 27 ods. 2 Školského zákona, sústavu škôl tvoria tieto druhy škôl: a) materská škola, b) základná škola, c) gymnázium, d) stredná odborná škola, e) stredná športová škola, f) konzervatórium, g) školy pre deti a žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, h) základná umelecká škola, i) jazyková škola.

23. Podľa § 27 ods. 3 Školského zákona, vzdelávanie v školách podľa odseku 2 písm. b) až g) sa považuje za sústavnú prípravu na povolanie okrem škôl podľa § 95 ods. 1 písm. a) a § 104 ods. 1 písm. a).

24. Podľa § 60 ods. 1 prvá veta Školského zákona, na základné vzdelávanie sa prijíma dieťa, ktoré splnilo podmienky podľa § 19 a o ktorého prijatie na základe zápisu podľa § 20 ods. 2 požiadal zákonný zástupca do spádovej školy alebo inej školy podľa výberu zákonného zástupcu.

25. Podľa § 35 Zákona o rodine, ak sa rodičia nedohodnú o podstatných veciach súvisiacich s výkonom rodičovských práv a povinností, najmä o vysťahovaní maloletého dieťaťa do cudziny, o správe majetku maloletého dieťaťa, o štátnom občianstve maloletého dieťaťa, o udelení súhlasu na poskytovanie zdravotnej starostlivosti a o príprave na budúce povolanie, rozhodne na návrh niektorého z rodičov súd.

26. Podľa § 4 ods. 1 zákona č. 600/2003 Z. z. o prídavku na dieťa a o zmene a doplnení zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení (ďalej len ako „Zákon o prídavku na dieťa“), sústavná príprava dieťaťa na povolanie podľa tohto zákona je štúdium, ktoré sa
a) organizuje na strednej škole dennou formou alebo
b) uskutočňuje na vysokej škole dennou formou.

27. Podľa § 191 ods. 1 SSP, správny súd rozsudkom zruší napadnuté rozhodnutie orgánu verejnej správy alebo opatrenie orgánu verejnej správy, ak
d) je nepreskúmateľné pre nezrozumiteľnosť alebo nedostatok dôvodov,
g) došlo k podstatnému porušeniu ustanovení o konaní pred orgánom verejnej správy, ktoré mohlo mať za následok vydanie nezákonného rozhodnutia alebo opatrenia vo veci samej.

VIII.

Právne posúdenie správneho súdu

28. Správny súd úvodom poukazuje na to, že napadnuté rozhodnutie žalovaného a tiež prvostupňové rozhodnutie predstavujú v zmysle § 38 ods. 4 Zákona o štátnej správe v školstve rozhodnutia prijaté v konaní, na ktoré sa vzťahujú ustanovenia Správneho poriadku. Z tohto dôvodu správny súd posudzoval zákonnosť napadnutého rozhodnutia vrátane procesu, ktorý predchádzal jeho vydaniu s ohľadom na

súlady prislúchajúcich ustanovení Správneho poriadku. Pokiaľ sa žalovaný vo svojom vyjadrení k správnej žalobe obmedzil len na strohé konštatovanie, že postupoval v súlade so Správnym poriadkom, na tomto mieste musí správny súd konštatovať, že tomu tak nebolo. V ďalšom texte tohto rozhodnutia správny súd uvedie dôvody, na základe ktorých dospel k tomuto záveru, je však nutné dodať, že k porušeniu ustanovení Správneho poriadku nedošlo priamo žalovaným, ten napriek tomu mal možnosti, ako svoj postup zosúladiť s prislúchajúcimi ustanoveniami Správneho poriadku.

29. Z obsahu administratívneho spisu predloženého žalovaným vyplynulo, že po podaní žiadosti (dotazníka) na zápis maloletého R. G. do 5. ročníka na ZŠ Hroncova G. C., riaditeľ ZŠ Hroncova oznámil žalobkyni a G. C. začatie správneho konania s tým, že sa k nemu môžu vyjadriť. K správne konaniu sa vyjadrila len žalobkyňa, ktorá vyslovila nesúhlas so zápisom a uviedla dôvody svojho nesúhlasu. Následne riaditeľ ZŠ Hroncova rozhodol o neprijatí maloletého R. G. na základné vzdelávanie práve na základe nesúhlasu žalobkyne. Proti uvedenému rozhodnutiu podal odvolanie G. C., kde prvýkrát prezentoval svoje dôvody na zápis maloletého R. G. na ZŠ Hroncova. Na základe podaného odvolania žalovaný napadnutým rozhodnutím zrušil rozhodnutie riaditeľa a nahradil ho novým rozhodnutím, ktorým maloletého R. G. prijal na ZŠ Hroncova.

30. V správnom konaní je odvolacie konanie a postup správnych orgánov v rámci odvolacieho konania upravený v ust. § 53 a nasl. Správneho poriadku. V danom prípade správny súd aj s ohľadom na žalobné body poukazuje na citované ust. § 56 Správneho poriadku, zmysle ktorého „správny orgán, ktorý napadnuté rozhodnutie vydal, upovedomí ostatných účastníkov konania o obsahu podaného odvolania, vyzve ich, aby sa k nemu vyjadrili, a podľa potreby doplní konanie vykonaním novonavrnutých dôkazov“. V uvedenom ustanovení, je podobne ako v ust. § 33 Správneho poriadku, vyjadrená jedna zo základných zásad správneho konania, a to zásada súčinnosti. Z obsahu administratívneho spisu vyplynulo, že odvolanie G. C. žalobkyni nebolo doručené, na základe čoho sa k nemu nemohla vyjadriť a účinne tak hájiť svoje práva v správnom konaní.

31. Žalobkyňa v rámci žalobných bodov namietala, že napadnuté rozhodnutie žalovaného bolo rozhodnutím „prekvapivým“, že jej nebola daná možnosť vyjadriť sa k odvolaniu, na základe čoho procesným postupom žalovaného boli podstatným spôsobom porušené jej práva v správnom konaní. Správny súd v tejto súvislosti uvádza, že „prekvapivé rozhodnutie“ nie je pojem upravený zákonným textom, judikatúra najvyšších súdnych autorít však s týmto pojmom pomerne často pracuje, viď napr. nálezy Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len ako „ÚS SR“) sp. zn. II. ÚS 541/2011 zo dňa 25.04.2012, sp. zn. I. ÚS 736/2016 zo dňa 05.12.2017 a sp. zn. III. ÚS 52/2019 zo dňa 01.04.2020. Rovnako tak najvyšší správny súd Slovenskej republiky vo svojom rozhodnutí sp. zn. 6Sžk/33/2020 zo dňa 03.04.2023 definoval prekvapivé rozhodnutie ako: „Pod pojmom „prekvapivé rozhodnutie“ (v tomto prípade vydané v správnom konaní) je potrebné rozumieť rozhodnutie vydané druhostupňovým správnym orgánom na základe takých skutočností, respektíve dôvodov, ktoré nikto netvrdil alebo nepopieral, respektíve neboli predmetom posudzovania zo strany prvostupňového správneho orgánu. Je to teda rozhodnutie založené na iných právnych záveroch, než tých, ktoré boli jednak predmetom posudzovania zo strany prvostupňového správneho orgánu a jednak tých, ku ktorým sa účastník konania v priebehu správneho konania vyjadroval a ku ktorým argumentačne smeroval uplatnenie svojho práva, respektíve svoju obranu. Inak povedané, je to rozhodnutie, ktoré je z pohľadu výsledkov konania na prvostupňovom správnom orgáne „nečakane/prekvapivo“ založené na iných „nových“ dôvodoch, než na ktorých založil svoje rozhodnutie prvostupňový správny orgán, pričom negatívne dotknutý účastník konania už nemal žiadnu možnosť reagovať na tieto „nové“ dôvody prijaté až v odvolacom konaní. O prekvapivé rozhodnutie ide primárne v prípade, ak inštančne nadriadený (spravidla odvolací) správny orgán úplne alebo podstatne zmení právne východiská, podľa ktorých bola vec dosiaľ posudzovaná, a neumožní účastníkom vyjadriť sa k tejto zmene. Vydanie prekvapivého rozhodnutia v sebe preto odráža procesný aspekt a súvisí s právom na spravodlivý proces.“ Aplikujúc vyššie uvedenú definíciu prekvapivého rozhodnutia, s ktorou sa správny súd v plnej miere stotožňuje, je nepochybné, že „prekvapivé rozhodnutie“ vydané v rámci správneho konania je zaťažené takou procesnou vadou konania, ktorú je potrebné subsumovať pod jeden z dôvodov na zrušenie napadnutého rozhodnutia orgánu verejnej správy podľa § 191 ods. 1 písm. g/ SSP. Podľa správneho súdu ide v takom prípade jednoznačne o podstatné porušenie ustanovení o konaní pred orgánom verejnej správy, ktoré mohlo mať za následok vydanie nezákonného rozhodnutia alebo opatrenia vo veci samej a malo za následok odňatie možnosti žalobkyne ako účastníčky konania konať pred orgánom verejnej správy. Berúc na zreteľ vyššie opísaný skutkový stav z procesného hľadiska, kedy žalobkyni nebolo doručené

odvolanie, táto sa k nemu nemohla vyjadriť a žalovaný napadnutým rozhodnutím rozhodol opačne ako prvostupňový orgán a aplikujúc opísanú definíciu „prekvapivého rozhodnutia“, správny súd dospel k jednoznačnému záveru, že napadnuté rozhodnutie nesie všetky znaky „prekvapivého rozhodnutia“, ktoré zakladajú dôvod na jeho zrušenie podľa § 191 ods. 1 písm. g/ SSP.

32. V súvislosti so žalobkyňou namietaným nedostatočným odôvodnením napadnutého rozhodnutia správny súd uvádza, že túto námietku vyhodnotil rovnako, ako v prípade procesného pochybenia opísaného vyššie, za dôvodnú. Na tomto mieste správny súd poukazuje ust. § 47 ods. 3 Správneho poriadku, v ktorom je jasne definované, čo má obsahovať odôvodnenie rozhodnutia správneho orgánu. Zmyslom a účelom odôvodnenia rozhodnutia správneho orgánu podľa § 47 ods. 3 Správneho poriadku je zhrnúť a zhodnotiť všetky skutočnosti, ktoré sú podkladom pre jeho výrok. Pokiaľ prvostupňový správny orgán založil svoje „negatívne“ rozhodnutie o neprijatí žiaka na vzdelávanie na dôvode nesúhlasu matky – žalobkyne, bolo s ohľadom na ust. § 47 ods. 3 Správneho poriadku povinnosťou žalovaného v rámci odvolacieho konania vyhodnotiť tento záver jednak vo väzbe na odvolacie námietky, tak vo väzbe na vyjadrenie ďalšieho účastníka konania – žalobkyne, ako aj na prislúchajúce zákonné ustanovenia, o to viac v prípade rozhodnutia, ktorým zrušil prvostupňové rozhodnutie a nahradil ho novým rozhodnutím, ktoré je vo vzťahu k pôvodnému rozhodnutím opačným. S ohľadom na procesné pochybenie, kedy žalobkyni nebolo doručené odvolanie, tak nemohla byť zo strany žalovaného splnená minimálne jedna z podmienok obsahu odôvodnenia rozhodnutia správneho orgánu, a to vyrovnanie sa s námietkami jedného z účastníkov konania. V napadnutom rozhodnutí však okrem vyhodnotenia námietok žalobkyne, ktoré v danom prípade ani objektívne nebolo možné, absentuje tiež akékoľvek odôvodnenie žalovaného vo vzťahu k ustanoveniam právnych predpisov, konkrétne napr. § 35 Zákona o rodine, na ktorých založil svoje rozhodnutie. Žalovaný sa v odôvodnení napadnutého rozhodnutia obmedzil iba na stotožnenie sa s odvolacími námietkami odvolateľa s poukazom na najlepší záujem dieťaťa, ktorý však v podmienkach predmetného správneho konania nie je primárnym cieľom hodnotenia správneho orgánu. Z obsahu napadnutého rozhodnutia tak nie je zrejmé, aké úvahy viedli žalovaného pri právnom posúdení predmetnej veci, na základe čoho správny súd vyhodnotil napadnuté rozhodnutie ako nedostatočne odôvodnené, čo zakladá vadu nepreskúmateľnosti takéhoto rozhodnutia, ktorej následkom je zrušenie rozhodnutia podľa § 191 ods. 1 písm. g/ SSP.

33. Na základe vyššie uvedených dôvodov, kedy správny súd pri súdnom prieskume napadnutého rozhodnutia žalovaného na základe podanej správnej žaloby identifikoval splnenie dvoch podmienok na zrušenie napadnutého rozhodnutia žalovaného podľa § 191 ods. 1 písm. d/ a písm. g/ SSP, správny súd napadnuté rozhodnutie žalovaného zrušil.

34. Záverom správny súd dodáva, že pre potreby ďalšieho procesného postupu v konaní požiadal ZŠ Hroncova žiadosťou podľa § 102 ods. 2 SSP o vyjadrenie, či maloletý R. G. je aktuálne žiakom ZŠ Hroncova, prípadne, či počnúc školským rokom 2019/2020 až dodnes, došlo k zmene základnej školy u tohto žiaka. Na uvedenú žiadosť reagovala ZŠ Hroncova odpoveďou zo dňa 06.03.2024 s tým, že menovaný bol žiakom ZŠ Hroncova od školského roka 2019/2020 do 31.08.2023, kedy ukončil vzdelávanie na základnej škole a od 01.09.2023 pokračuje vo vzdelávaní na strednej škole. Na základe týchto zistených skutočností správny súd zrušil napadnuté rozhodnutie žalovaného bez toho, aby vec vrátil správny orgánom na ďalšie konanie z dôvodu, že ďalšie konanie by bolo neúčelné.

35. O trovách konania správny súd rozhodol podľa ustanovenia § 167 ods. 1 SSP a § 169 SSP, v zmysle ktorých úspešnej žalobkyni priznal voči v konaní neúspešnému žalovanému nárok na úplnú náhradu dôvodne vynaložených trov konania a ďalšiemu účastníkovi konania priznal voči žalovanému nárok na náhradu trov konania, ktoré mu vznikli v súvislosti s plnením povinností, ktoré mu uložil správny súd.

36. Senát správneho súdu vo veci rozhodol pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je prípustná kasačná sťažnosť, ktorú možno podať na Správnom súde v Košiciach v lehote jedného mesiaca od doručenia tohto rozhodnutia. Zmeškanie uvedenej lehoty nemožno odpustiť.

V kasačnej sťažnosti sa musí okrem všeobecných náležitostí podania podľa § 57 SSP (ktorému správne mu súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, podpis a spisová značka konania) uviesť

- a) označenie napadnutého rozhodnutia,
- b) údaj, kedy napadnuté rozhodnutie bolo sťažovateľovi doručené,
- c) opísanie rozhodujúcich skutočností, aby bolo zrejmé, v akom rozsahu a z akých dôvodov podľa § 440 sa podáva (ďalej len "sťažnostné body"),
- d) návrh výroku rozhodnutia (sťažnostný návrh). (§ 445 ods. 1 SSP).

Podanie možno urobiť písomne, a to v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe. Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí správne mu súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Správny súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva. K podaniu kolektívneho orgánu musí byť pripojené rozhodnutie, ktorým príslušný kolektívny orgán vyslovil s podaním súhlas.

Kasačnú sťažnosť možno podľa § 440 ods. 1 SSP odôvodniť len tým, že správny súd v konaní alebo pri rozhodovaní porušil zákon tým, že

- a) na rozhodnutie vo veci nebola daná právomoc súdu v správnom súdnictve,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako účastník konania, nemal procesnú subjektivitu,
- c) účastník konania nemal spôsobilosť samostatne konať pred správne mu súdom v plnom rozsahu a nekonal za neho zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už skôr právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už skôr začalo konanie,
- e) vo veci rozhodol vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený správny súd,
- f) nesprávne mu procesným postupom znemožnil účastníkovi konania, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- g) rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci,
- h) sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe kasačného súdu,
- i) nerešpektoval záväzný právny názor, vyslovený v zrušujúcom rozhodnutí o kasačnej sťažnosti alebo
- j) podanie bolo nezákonne odmietnuté.

Dôvod kasačnej sťažnosti uvedený v § 440 ods. 1 písm. g) až i) SSP sa vymedzí tak, že sťažovateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia. Dôvod kasačnej sťažnosti nemožno vymedziť tak, že sťažovateľ poukáže na svoje podanie pred správne mu súdom (§ 440 ods. 2 SSP).

V kasačnej sťažnosti nemožno uplatňovať nové skutočnosti a dôkazy okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podanej kasačnej sťažnosti (§ 441 SSP).

Sťažnostné body možno meniť len do uplynutia lehoty na podanie kasačnej sťažnosti (§ 445 ods. 2 SSP).

Kasačná sťažnosť nemá odkladný účinok, ak SSP neustanovuje inak (§ 446 ods. 1 SSP).

Sťažovateľ alebo opomenutý sťažovateľ musí byť v konaní o kasačnej sťažnosti zastúpený advokátom. Kasačná sťažnosť a iné podania sťažovateľa alebo opomenutého sťažovateľa musia byť spísané advokátom.

Uvedená povinnosť neplatí, ak

- a) má sťažovateľ alebo opomenutý sťažovateľ, jeho zamestnanec alebo člen, ktorý za neho na kasačnom súde koná alebo ho zastupuje, vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) ide o konania o správnej žalobe podľa § 6 ods. 1 písm. c) a d),
- c) je žalovaným Centrum právnej pomoci. (§ 449 ods. 1, 2 SSP).